43147 ـ جامائەت بىلەن ئوقۇغان نامازنىڭ يالغۇز ئوقۇغان نامازدىن ئارتۇق بولىدىغانلىقى توغرىسىدىكى ھەدىسلەرنىڭ ئارىسىنى بىرلەشتۈرۈش توغرىسىدا

سۇئال

بۇخارىيدا پەتھۇل بارىنىڭ تەرتىپى بويىچە 646 -645 ـنومۇرلۇق ئىككى ھەدىس بولۇپ، (645) نومۇرلۇق ھەدىستە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «جامائەت نامىزى يالغۇز ئوقۇغان نامازدىن يىگىرمە يەتتە دەرىجە ئارتۇق بولىدۇ»، (646)نومۇرلۇق ھەدىستە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام: «جامائەت نامىزى يالغۇز ئوقۇغان نامازدىن يىگىرمە بەش دەرىجە ئارتۇق بولىدۇ» بۇ ئىككى ھەدىسنى ئوچۇق چۈشەندۈرۈپ قويۇشۇڭلارنى ئۈمىت قىلىمەن؟.

تەپسىلى جاۋاپ

بىرىنچى ھەدىس ئابدۇللاھ بىن ئۆمەر رەزىيەللاھۇئەنھۇدىن بايان قىلىنغان بولۇپ، بۇخارى 619 –نومۇرلۇق ھەدىستە، مۇسلىم 650ـنومۇردا: «جامائەت نامىزى يالغۇز ئوقۇغان نامازدىن يىگىرمە يەتتە دەرىجە ئارتۇق بولىدۇ» دېگەن لەۋزىدە كەلتۈرگەن.

ئىككىنچى ھەدىس ئەبۇ سەئىد ئەلخۇدەرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان بولۇپ، بۇخارى 619–نومۇردا «جامائەت نامىزى يالغۇز ئوقۇغان نامازدىن يىگىرمە بەش دەرىجە ئارتۇق بولىدۇ» دېگەن لەۋزىدە بايان قىلغان.

ئالىملار بۇ ئىككى ھەدىسنىڭ ئارىسىنى جۇغلىغان، بۇ توغرىدا ئىمام نەۋەۋي رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دېگەن " :ئۇ ئىككى ھەدىسنىڭ ئارىسىنى جۇغلاش ئۈچ يولدىن بولىدۇ:

بىرىنچى: ھەقىقەتەن ساندىن ئازنى زىكىر قىلىش بىلەن كۆپنى زىكىر قىلىشنىڭ ئارىسىدا زىتلىق يوق، ئۇسۇل ئالىملىرىنىڭ قارىشىدا، ساندىن بولغان چۈشەنچە ئېتىبارغا ئېلىنمايدۇ

ئىككىنچى: خەۋەر دەسلەپتە ئاز سان بىلەن بولدى، ئاندىن ئاللاھ تائالانىڭ بىلدۈرۈشى بىلەن ئارتۇقچە پەزىلەتتىن خەۋەر بەردى.

ئۈچىنچى: ساننىڭ ئارتۇق ياكى كەم بولشى نامازنىڭ ۋە نامازنى ئادا قىلغۇچىنىڭ ئەھۋالىنىڭ ئوخشىماسلىقى بىلەن تۈرلۈك بولىدۇ، بەزى كىشىلەر ئۈچۈن يىگىرمە يەتتە دەرىجە بولىدۇ، بەزى كىشىلەر ئۈچۈن يىگىرمە بەش دەرىجە بولىدۇ، بۇ نامازنى كامىل ئادا قىلىش، ئۆز ۋاقتىدا خۇزۇ، خۇشۇ، نامازنىڭ ھەيئەتلىرى، جامائەتنىڭ ئاز-كۆپلۈكى، نامار ئوقۇغان ئورۇننىڭ

مؤقەددەس ئىكەنلىكى جەھەتلەردىن پەرقلىق بولىدۇ. "[ئەل مەجمۇئ- 4 "تۇم- 84 بەت.]

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.

بۇ يەردە بۇ ھەدسلەرنىڭ ئارىسىنى جۇغلاشنىڭ بۇنىڭدىن باشقىمۇ يوللىرى بار، بەزىسى يۇقىرىقى يوللاردىن چىققان، ھاپىز ئىبنى ھەجەر "پەتھۇلبارى- 2 "تۇم- 132 بەتتە ئىمام نەۋەۋي زىكىر قىلغان يولدىن باشقا بىر يولنى كۆچلەندۈرۈپ: "يىگىرمە يەتتە دەرىجە ئۈنلۈك ئوقۇيدىغان نامازلار ئۈچۈن، يىگىرمە بەش دەرىجە بولسا مەخپى ئوقۇلىدىغان نامازلار ئۈچۈن دەپ بايان قىلغان".

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.